

Pentru manuscris : niciodată nu m-am angajat să vă dau manuscrisul tot dinainte, de la început ați știut că nu dau decit coala ce se culege imediat, fiindcă eu prefer să țin la mine manuscrisul și să-l ameliores, decit să stea să mucegăiască la dv.

În chestiunea banilor, dacă vă îndoiiți de solvabilitatea mea, eu pot depune banii undeva cu stipulațiunea că se vor ridica după predarea lucrării și după rezolvarea pașnică sau juridică a litigiilor.

Ibidem, f. 17 concept.

Documente inedite despre marșul revoluționarilor pașoptiști din Țara Românească

În anul 1901 era înregistrat la Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor un document care confirmă că și în Țara Românească a fost compus un cîntec asemănător celor două marșuri ale revoluționarilor pașoptiști din Moldova și Transilvania, cu texte scrise de George Sion și Andrei Mureșanu, dintre care „Deșteaptă-te Române“ a devenit un adevărat imn revoluționar al tuturor românilor de pe cele două versante ale Carpaților.

Atît versurile cît și muzica marșului din Țara Românească au fost culese în a doua jumătate a secolului trecut din Muntenia și Oltenia, de folcloristul Gheorghe S. Vasiliu care le-a armonizat așa cum au fost interpretate în anul 1848.

Dorind să-l popularizeze, întocmește la data de 5 ianuarie 1901 o cerere către Administrația Casei Școalelor :

Domnule Ministru,

Subsemnatul voind a tipări cîntul revoluției anului 1848 ce de 1/2 de secol a rămas necunoscut pînă astăzi aci în țară, oferindu-l cu respect Onor Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, vin a vă ruga să binevoiți a-mi aproba un fond spre tipărirea lui pentru a nu rămîne astă cîntare atît de prețioasă în întunecime și care subsemnatul de 3 ani umblu spre a scri în sensul adevărat cum s-a cîntat în acel an.

Cu tot respectul,

Gh. S. Vasiliu ¹

Domniei Sale D-lui Ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice.

În aceeași zi, primește următorul răspuns :

Administrația Casei Școalelor 5.I.1901

D-lui Gheorghe S. Vasiliu

Am onoarea a vă face cunoscut că pentru culegerea și armonizarea cîntului revoluționar de la 1848 vi s-a acordat un premiu de 400 lei, însă cu condiția ca după tipărirea lui să depuneți la Administrația Casei Școalelor un număr de exemplare corespunzător premiului acordat.

¹ Arh. St. București, Casa Școalelor, dosar 11/1901.

Odată cu aceasta vă înaintăm și ordonanța de plată nr. 1890 în sumă de 400 lei².

Bucuria a fost scurtă. S-au scurs zile și săptămâni în așteptarea executării ordinului. După mai bine de o jumătate de an, timp în care a discutat problema tiparului la un preț convenabil cu o tipografie din străinătate, Gheorghe Vasiliu revine cu un nou memoriu :

Domnule Ministru,³

După o muncă și minuțioasă cercetare de aproape 3 ani, prin întreaga Muntenie și Oltenie, am putut descoperi cântul (Marșul) revoluției anului 1848, punându-l pe note muzicale astfel după cum se cânta pe strade în timpul aceluși an ; subsemnatul l-am armonizat pentru o voce cu pian și patru voci.

Domnule Ministru, această prețioasă cântare, ca să fie păstrată ca un document istoric, ce pînă astăzi 1/2 secol trecut a rămas în întunecime fără a se ști de ea, am găsit cu cale a o tipări în institutul grafic din Leipzig în Germania în număr de 600 exemplare, aceste exemplare voind a le oferi onorat(ului) Minister al Cult(elor) și Instr(ucciónii) Publice, vin a vă ruga D-le Ministru să binevoiți a-mi pune la dispoziție suma de 400 lei pentru a le scoate și da în stăpînirea Casei Școalelor folosindu-se de ele, împărțindu-se chiar ca premii la școlile din țară, obligînd în același timp pentru a se pune în studiu, căci numai astfel s-ar putea răspîdi și cunoaște această cântare.

Gh. S. Vasiliu

Aprobată inițial, cererea i-a fost ulterior respinsă din lipsă de fonduri. Dar din dosarul păstrat și inventariat în acel timp de organele Ministerului Instrucțiunii Publice și al Cultelor lipsește tocmai mobilul corespondenței : marșul cules și armonizat de către Gheorghe Vasiliu.

În 1977 dr. Maria Dogaru a descoperit într-un set de documente o partitură pentru fanfară, intitulată „Marșul revoluționar — În numele guvernului“ scrisă în clocotul evenimentelor anului 1848 de Pascu Purcărea, un ofițer de linie al regimentului 2 din Țara Românească. Lucrarea a fost studiată și publicată în colaborare cu compozitorul Viorel Cosma în revista „Muzica“ din 1976 și, după trei ani, într-un supliment al „Revistei Arhivelor“⁴.

TIBERIU POTÂRCĂ

² Ibidem.

³ Ibidem.

⁴ Maria Dogaru, Viorel Cosma, *Marșul revoluționar. În numele guvernului*, în „Revista Arhivelor“ anul LV, vol. XL, 1979, Supliment, p. 16—24.